

Fővárosi Ítéletábra
22.Pf..../2015/4.

A Fővárosi Ítéletábra

a dr. Nagy Gergely Tamás ügyvéd (cím) által képviselt
felperes neve (cím) felperesnek

a dr. Vajda Krisztina Adél jogtanácsos által képviselt
I.rendű alperes neve (I.rendű alperes címe) I. rendű alperes, és a
. Jakob Tamás ügyvéd (cím) által képviselt
cég1 (cím) II. rendű alperes

kártérítés megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2015. május 7. napján hozott 36.P.21.904/2009/129. sorszámú ítélete ellen a II. rendű alperes által 131. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

Í T É L E T E T :

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti.

Fellebbezett rendelkezését részben megváltoztatja és a II. rendű alperes marasztalását a jogerős marasztalást is magába foglalóan 2.700.000,- (kettőmillió-hétszázezer) Ft-ra és annak 2008. május 10. napjától 2013. június 30. napjáig a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon, 2013. július 1. napjától a kifizetésig a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatára leszállítja.

A másodfokú bíróság a felperes által a II. rendű alperesnek fizetendő elsőfokú perköltség összegét 349.250,- (háromszáznegyvenkilencezer-kettőszáz-ötven) Ft-ra felemeli.

A felperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt 714.240,- (hétszáztizennégyezer-kettőszáz-negyven) Ft kereseti illetékből és az állam által előlegezett 352.038,- (háromszázötvenkettőezer-harmincnyolc) Ft szakértői díjból a II. rendű alperes által fizetendő összeget 178.560,- (százhetvennyolcezer-ötszázhatvan) Ft illetékre és 88.010,- (nyolcvannyolcezer-tíz) Ft szakértői díjra leszállítja azzal a pontosítással, hogy a szakértői díjat a II. rendű alperes a Fővárosi Törvényszék költségvetési elszámolási számlájára köteles megfizetni a bírósági gazdasági hivatal felhívásában megjelölt módon. A fennmaradó 535.680,- (ötszázharmincötezer-hatszáznyolcvan) Ft kereseti illetéket és 264.028,- (kettőszáz-hatvannégyezer-huszonnyolc) szakértői díjat az állam viseli.

Egyebekben a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.
A felperes és a II. rendű alperes a másodfokú perköltségeiket maguk viselik.

A kötelezi a II. rendű alperest, hogy külön felhívásra fizessen meg a felhívásban foglalt módon és időben 138.880,- (százharmincnyolcezer-nyolcszáznyolcvan) Ft feljegyzett fellebbezési illetéket az államnak. A fennmaradó 85.120,- (nyolcvanötezer-százhusz) Ft fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

INDOKOLÁS:

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte a II. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 4.500.000,- Ft-ot, és annak 2008. május 10. napjától 2013. június 30. napjáig a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon, 2013. július 1. napjától a kifizetésig a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatát. Ezt meghaladón a felperes keresetét elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű alperesnek 250.000,- Ft, a II. rendű alperesnek 127.000,- Ft perköltséget. A felperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt 714.240,- Ft kereseti illeték és az állam által előlegezett 352.038,- Ft szakértői díj viseléséről akként rendelkezett, hogy abból 264.270,- Ft kereseti illetéket, és 133.780,- Ft szakértői díjat a II. rendű alperes köteles az államnak külön felhívásra megfizetni, míg a fennmaradó kereseti illetéket és szakértői díjat az állam viseli.

Indokolásában tényállásként megállapította, hogy 2008. május 5. napján a délelőtti órákban a felperes az I. rendű alperes által üzemeltetett menetrend szerinti autóbusszal ...ról ... irányába utazott. Az autóbusz közepe táján ült, és ...ot megelőzően a leszállásra felkészülve csomagjait elkezdte összeszedni a vasúti átjáró körül. Ekkor az autóbusz előtt haladó személygépkocsi ismeretlen forgalmi okból fékezett, ezért az autóbusz is erőteljes fékezésre kényszerült, melynek folytán a felperes annak műszerfalához csapódott háttal, habár kapaszkodott. Fejét beütötte a vezetőfülkénél található vaskazettába, sérülése erősen vérzett. Őt az autóbusz egyik utasa, **személy1** részesítette elsősegélyben. A felperes esése folytán az autóbusz utasterének belső részeihez neki csapódva fejet érő kisebb, közepes, mellkast és fartáját érő nagy, direkt tompa erőbehatások nyomán létrejött sérüléseket szenvedett. A repesztett fejbőr sérülés, a szem körüli bevérzés, a szegycsonttörés, a jobb fartáji zúzódás, és háti gerinccsigolya összenyomatásos törése is ezen baleset során alakult ki. A helyszínről őt a mentők a ...i ... utcai Kórház Baleseti Központjába szállították, azt ott készült röntgen felvételeken csontsérülést nem észleltek. Egyéb sérüléseit ellátták, majd néhány nap megfigyelés után hazabocsátották. A felperes panaszai nem enyhültek, ezért 2008. május 22-én a kórházban ismételten megjelent. Az ekkor készített röntgen és CT vizsgálat szegycsonttörést, a VII. háti csigolya összenyomatásos törését igazolta. Műanyag gerinc orthosis viselését írták elő 12 heti időtartamban. A vizsgálatok alapján a VII. gerinccsigolya törése nem friss sérülés volt. A felperes a műanyag fűzőt 2008. szeptember 11-ig viselte, és az előírt kontroll vizsgálatokon megjelent. A 2010. június 30-i ellenőrző vizsgálaton készített lelet alapján gerincsérülése mérsékelt púpképződéssel gyógyult, emiatt tartós állást, járást, gerincet terhelő mozgást csak nehezen, kifejezett fájdalom mellett tud végezni. A felperes a balesetet megelőzően 1998. óta 67% munkaképesség csökkenés mellett leszázalékolt volt, elsődlegesen tüdőgyógyászati okok, és tartós véralvadásgátló kezelés miatt. Mozgásszervi, ízületi és gerincbántalomból álló megbetegedése azonban nem volt ismert korábban. A felperes 2012-től pszichiátriai kezelésre is szorul, hangulata folyamatosan rossz, aludni nem tudott, feszültté, ingerlékennyé vált. Nála kevert szorongásos depressziós zavart rögzítettek, melyet gyógyszerrel kezelnek. A baleset idején kerületében szövetkezeti lakásban lakott, majd 2012. április 27. napján ...on magánházas ingatlant vásárolt, és azóta is életvitelszerűen ott lakik. A felperes kárát 2008. május 28. napján jelentette be 4.500.000,- Ft értékben, majd a II. rendű alpereshez címzett kárigényét 2008. június 19. napján 11.000.000,- Ft-ra felemelte. A II. rendű alperes 2008. október 14. napján 1.000.000,- Ft-ot ajánlott

fel a felperes kárai megtérítésére, 50%-os közrehatásra figyelemmel. A felperes az egyezségi ajánlatot nem fogadta el. A II. rendű alperes 2008. november 11. napján 897.000,- Ft-ot megfizetett a felperes részére, melyből 97.000,- Ft-ot vagyoni, 800.000,- Ft-ot nem vagyoni kár címén térített 50%-os közrehatás figyelembevételével.

Az elsőfokú bíróság rögzítette a felperes kereseti kérelmét, továbbá az I. és II. rendű alperesek perbeli ellenkérelmeit, majd megállapította, hogy a kereset részben alapos. Annak elbírálása során figyelemmel volt az 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 345. § (1) bekezdésére, (2) bekezdésére, és a káreseménykor hatályban volt 190/2004. (VI.08.) Kormányrendeletre. Hangsúlyozta, hogy a kárfelelősség megítélése körében a veszélyes üzemi felelősség miatt vezetéstechnikai hiba elkövetésének megállapítása nem szükséges, és annak bizonyítása sem, hogy a buszvezető az elvárható magatartást tanúsította-e. Az alperesek ellenkérelmére figyelemmel arról kellett döntenie, hogy objektíve elháríthatatlan volt-e a perbeli káreseményt előidéző ok, valamint a felperes terhére felróható magatartás megállapítható-e.

Rögzítette az elsőfokú bíróság, hogy a perben **személy2** személyében igazságügyi gépjárműszakértőt rendelt ki, akinek kiegészített szakvéleményét ítélete alapjául elfogadta, és azt az egyéb bizonyítékokkal együttesen értékelve megállapította, hogy a felperes annak ellenére, hogy bal kézzel kapaszkodott, a hirtelen fékezéssel jelentkező tehetetlenségi erő ellensúlyozására nem volt képes. Ezért az óramutató járásával megegyező irányban elfordulva, háttal előre neki zuhant az autóbusz első, belső részének. Hangsúlyozta az elsőfokú bíróság, hogy mind a felperes, mind pedig a tanúként meghallgatott **személy1** előadása szerint felállását követően a felperes kapaszkodott. Az autóbuszvezető, **személy3** tanúvallomása ezt kétséget kizáróan cáfolni nem tudta, mert ő saját előadása szerint a közlekedési helyzetre figyelt. Mindezek alapján az alperesek alaptalanul feltételezték, hogy a felperes ne kapaszkodott volna, így nem volt megállapítható olyan körülmény, mely szerint a felperes közrehatott volna a káresemény bekövetkezésében, vagy azt maga okozta volna. Ekként az I. rendű alperest a káresemény bekövetkezésével kapcsolatban teljes felelősség terheli, és a kötelező felelősségbiztosítási szerződésre figyelemmel a II. rendű alperes köteles a helytállásra. Az elsőfokú bíróság az I. rendű alperes tülésre való kötelezését elutasította, azt alaptalannak találva.

A kereset összecszerűségét a Ptk. 355. § (1) és (4) bekezdései, valamint 75. § (1) bekezdése és 76. §-a alapján bírálta el, megállapítva, hogy a felperes a balesetben súlyos sérüléseket szenvedett el. A későbbiekben diagnosztizált szegycsonttörés és háti csigolyatörés a káresemény során keletkeztek, figyelemmel arra, hogy a megállapításukkor már nem voltak friss jellegűek. Rögzítette az elsőfokú bíróság azt is, hogy a balesetet megelőzően jelentős természetes kórokú megbetegedésekben szenvedett a felperes, de azok nem mozgásszerviiek voltak. A káreseményben elszenvedett sérülései életminőségét hirtelen és jelentős mértékben rontották, mozgásában, fizikai aktivitásában korlátozták, életvitele jelentősen megnehezült. Csigolyatörése 12 hét rögzítési időtartam alatt gyógyult, szegycsont törésének gyógytartalma 3-6 hétre tehető. A csigolyatörés folytán háti gerincszakasza enyhe fokú kóros alakváltozása alakult ki, fájdalmas panaszait, és az enyhe fokú mozgáskorlátozottságát ez önmagában is magyarázza. A csigolyatörés utáni állapot, és a fájdalom tünetegyüttes miatt 20-25%-os egészségkárosodás, és 25-30%-os munkaképesség csökkenés állapítható meg. A baleset utáni maradványállapota végállapot. Folyamatosan jelentkező fájdalmai miatt fájdalomcsillapításra szorul, azonban az nem bizonyított, hogy pszichés károsodása okozati összefüggésben áll a balesettel. Az elsőfokú bíróság értékelte, hogy a felperes a baleset előtt aktív, kiránduló, utazó életmódot élt, mellyel szakítani kényszerült. A háztartási munkák körében segítségre szorul, valamint a kiránduló életmódjának megszakadása folytán kényszerült vidékre, kertes családi házba költözni. Mindezen körülmények mérlegelésével arra az álláspontra jutott, hogy

a személyiségi jogi sérelmeit 4.500.000,- Ft összegű nem vagyoni kártérítés képes ellensúlyozni, a II. rendű alperes által már térített 800.000,- Ft-on felül.

A felperes vagyoni kárigényeit azonban nem tartotta alaposnak, tekintettel azok bizonyítatlanságára, valamint a II. rendű alperes alapos elévülési kifogására is. Hangsúlyozta e körben, hogy a Ptk. 345. § (4) bekezdése alapján a kártérítési igények 3 év alatt évülnek el.

Az ítélet ellen a II. rendű alperes terjesztett elő fellebbezést és kérte a nem vagyoni kártérítés összegét 1.700.000,- Ft-ra leszállítani.

Hangsúlyozta, hogy a felperes a baleset előtt sem volt egészséges, természetes eredetű megbetegedési miatt már jóval korábban rokkantnyugdíjas volt. A fellebbezésében felsorolta a felperes balesetet megelőző megbetegedéseit, és hivatkozott arra, hogy a baleset állapotrosszabbító tényezőként hatott közre a jelenlegi egészségi állapotában. Kiemelte azt is, hogy a felperes röntgen felvételei alapján radiológus szakközreműködő a szegycsonttörést kizárta. Ezért az ítéleti indokolás szerinti nagyon súlyos sérülés sem értelmezhető, a csigolyatörés eredménye csak a háti gerincszakasz enyhe fokú alakváltozása lehet. A csigolyatörés gyógytartama 12 hét, míg az iratanyagban 2010-2012. évekig a balesettel oksági kapcsolatban hozható panaszok nem kerültek rögzítésre.

Utalt arra is, hogy a felperes a balesetet megelőző aktív kiránduló életmódját a perben nem bizonyította. Ezen előadását azonban a balesetet megelőző műtétei, betegségei, panaszai és rokkant állapota kétségessé teszik. Kiemelte azt is, hogy a madarasi ház kertjét a felperes soha sem művelte, annak méretét sem tudta meghatározni. Saját előadása szerint a kertet napszámosok művelik. Hangsúlyozta azt is, hogy a kertesi családi ház vásárlása nem minősülhet hátránynak, mert a felperes korábban szövetkezeti lakásban lakott. Utalt arra is, hogy a kertesi házba költözést követően az orvosi iratanyag szerint romlott a felperes állapota, azonban ennek okozati összefüggése a korábbi balesettel nem megállapítható.

Előadta, hogy a felperes kialakult állapotára, a baleseti rész oki összefüggésben hozható panaszok, és azok eredményeként jelentkező igazolt hátrányokat, továbbá a sérelem fokát is figyelembe véve, az általa megfizetett 800.000,- Ft ugyan nem elégséges, de az elsőfokú bíróság által elfogadott összesen 5.300.000,- Ft és kamatai jelentősen eltúlzott összeg. Előadta, hogy az igazolt hátrányoknak a jelenlegi életviszonyok mellett 2.500.000,- Ft megfelelő kompenzációját jelenti. Kiemelte azt is, hogy 2008. május 10. napjától kötelezte őt az elsőfokú bíróság kamatfizetésére, így a tőke kamatai is több, mint 1.900.000,- Ft-ot tesznek ki. Utalt arra is, hogy az orvosszakértő véleménye szerint a csigolyatörés utáni állapot háztartási kisegítés szükségességét és az egészségbiztosítás adta keretek közt elérhető meghaladó rehabilitációs igényt nem indokolja. Azt, hogy a felperes egyéb okból háztartási segítségre szorul, az alperes terhére értékelni nem lehet. A balesettel összefüggő pszichés károsodás a felperesnél nem igazolható, melynek figyelembevételét kérte.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Előadta, hogy az elsőfokú bíróság széleskörű bizonyítást lefolytatva kellően feltárta a tényállást, és a rendelkezésre álló bizonyítékokból okszerű következtetésre jutott. Mérlegelési szempontjait pedig kellően kifejtette ítélete indokolásában. A II. rendű alperes fellebbezésében jogszabálysértésre nem hivatkozott, csak a bírói szabad mérlegelést támadta. A Pp. 206. §-a alapján az okszerűen mérlegelt döntést nem lehet felülmérlegelni a másodfokú eljárásban. Fellebbezés alapjául önmagában az nem szolgálhat, hogy a II. rendű alperes eltúlzottnak tartja a nem vagyoni kártérítés összegét, és a kamat mértékére vonatkozó hivatkozása sem foghat helyt. Hivatkozott a BH.2006.403. számú jogesetre.

A másodfokú bíróság a fellebbezésre és fellebbezési ellenkérelemre figyelemmel az alábbiak szerint bírálta felül az elsőfokú bíróság ítéletét.

Fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett elsőfokú bíróság ítéletének az I. rendű alperessel szembeni keresetet teljesen elutasító rendelkezése, a II. rendű alperessel szemben a vagyoni károkkal kapcsolatos keresetet elutasító rendelkezés, továbbá a II. rendű alperes marasztalása 1.700.000,- Ft és járulécai erejéig. Ugyancsak jogerős a felperes marasztalása az I. rendű alperes javára az elsőfokú perkölségben. Az elsőfokú ítélet ezen részeit a Pp. 228. § (4) bekezdésére tekintettel a másodfokú bíróság nem érintette.

A II. rendű alperes fellebbezése részben alapos.

Az elsőfokú bíróság a felperes személyét a balesettel okozati összefüggésben ért nem vagyoni hátrányokat vizsgálva teljes körűen figyelembe vette a per anyagában rendelkezésre álló bizonyítékokat, és az elsőfokú eljárásban nem vitatott körülményeket, többek között a felperes balesetet megelőző életvitelére tett tényállításait. Mérlegelési szempontjainak kellő indokát is adta ítéletében, így nincs lehetőség e tekintetben az elsőfokú ítélet felülmérlegelésére. A vonatkozásban azonban, hogy az így megállapítható hátrányok milyen mértékű nem vagyoni kártérítést indokolnak, jelentősége van a kárkori ár- és értékviszonyoknak is, figyelemmel arra, hogy a felperes keresetében erre az időpontra vetítve terjesztette elő a nem vagyoni kárigényét. Az ezen időponttól számított kamatok hivatottak a jelenlegi értékviszonyoktól való eltérést kiegyenlíteni. A másodfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított összeg nem felel meg a kárkori értékviszonyoknak, melyek 3.500.000,- Ft-nál magasabb összegű nem vagyoni kártérítést nem indokolnak. Ezen összegbe elszámolva az önként teljesített 800.000,- Ft-ot a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet a fellebbezett körben a Pp. 253.§ (2) bekezdésének alkalmazásával részben megváltoztatva leszállította a II. rendű alperes marasztalását 2.700.000,- Ft-ra, és annak az elsőfokú ítélet szerinti kamataira.

A marasztalás összegének megfelelően módosult a pernyertesség/pervesztesség aránya is az elsőfokú eljárásban. A felperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt kereseti illeték és az állam által előlegezett szakértői díj viseléséről - figyelemmel a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13.§ (1) és (2) bekezdéseire, valamint 14.§-ára - a Pp. 81. § (1) bekezdésének megfelelően határozott a másodfokú bíróság, úgyszintén a másodfokú költségek vonatkozásában is. Azonban a törvény lehetővé teszi, hogy ha a felek javára megállapítható költségek közel azonos összegűek, nem túlzottan nagy eltérés mutatkozik azok között, akkor akként rendelkezzen a bíróság, hogy mindegyik fél viselje saját költségeit, melyet a másodfokú költségek vonatkozásában a másodfokú bíróság alkalmazott.

Észlelte azt is a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú ítéletnek a szakértői díj állam javára való megtérítéséről szóló rendelkezése nem teljesen felel meg a 6/1986. (VI.26.) IM rendeletben 15.§ (3) bekezdésének, ezért e tekintetben pontosította az elsőfokú ítéletet, figyelemmel arra, hogy a fellebbezési korlátok a Pp. 253. § (3) bekezdése értelmében ilyen esetben nem érvényesülnek.

Budapest, 2015. december 3.

dr. Csepinszky Andrea s. k.
a tanács elnöke

dr. Pávlisz Beatrix Hajnalka s. k. . Klicsuné dr. Sólyom
előadó bíró Livia s. k. bíró

A kiadmány hitelül: